

2025-04-08

Finansdepartementet S3

Fi.registrator@regeringskansliet.se

För kännedom:

Justitiedepartementet

Ju.l2@regeringskansliet.se

Behov av författningsändringar i syfte att öka säkerheten för bankanställda

Svenska Bankföreningen hemställer om att kravet i 3 kap. 11 § utsökningsförordningen på att ombudets namn ska framgå av protokollet tas bort.

Sammanfattning

Hotbilden mot bankernas personal när de företräder bankerna som sökande eller ingivare hos Kronofogdemyndigheten (KFM) har ökat på senare år. En åtgärd som bedöms kunna öka säkerheten för bankanställda är att begränsa exponeringen av bankanställdas namn i mål hos KFM. Bankföreningen föreslår att kravet i 3 kap. 11 § punkten 3 utsökningsförordningen (1981:981) på att ombudets namn ska framgå av protokollet tas bort.

Bakgrund

Antalet gäldenärer som ansöker om krediter utan att ha för avsikt att betala tillbaka pengarna har enligt bankerna ökat. Dessa gäldenärer utmärker sig också i de mål som bankerna driver hos KFM genom att stå för en ökad hotbild. Det gäller både i den summariska processen och vid exekutiv försäljning. Men även från andra gäldenärer har hotbilden ökat på senare år. Den ökade hotbilden kan sannolikt förklaras av ett hårdare samhällsklimat och utvecklingen av den organiserade eller gängrelaterade brottsligheten. Det kan nämnas att bankerna känner igen sig i den bild som beskrivs i betänkandet Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (SOU 2024:1).

När bankerna vidtar åtgärder via KFM riskerar det att få negativa återverkningar på bankernas personal. Hotbilden kan i vissa fall vara känd sedan tidigare, dvs. redan när processen hos KFM inleds. Hotbilden kan också uppstå i samband med att åtgärder vidtas eller i efterhand. Hotbilden är givetvis grund för rädsla och oro hos perso-

nalen. Om de hotfulla och kriminella krafterna uppnår sitt syfte och får ett övertag i förhållande till bankerna, kan det i förlängningen också leda till att kreditförlusterna ökar. Det kan även leda till att bankerna blir försiktigare i sin kreditgivning.

Bankföreningens förslag

Det behövs åtgärder för att öka säkerheten för bankanställda. En åtgärd som bedöms kunna göra skillnad och få stor effekt är att begränsa exponeringen av bankanställdas namn i mål hos KFM. Som det ser ut i dag ska en ansökan skrivas under av sökanden eller hans eller hennes ombud och ges in till KFM (19 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning). Vid förrättningar, såsom exekutiv auktion, ska protokollet innehålla uppgift om parterna, i den utsträckning dessa är kända, och deras ombud eller biträden samt, vid annan förrättning än exekutiv försäljning, uppgift om vilka av dem som är närvarande (3 kap. 11 § punkten 3 utsökningsförordningen).

Bankföreningen föreslår att kravet på att protokollet ska innehålla uppgift om ombud tas bort. Förslaget avser endast uppgift om personnamn. Bankföreningen har inte några synpunkter på att uppgift om ombud anges om det innebär att ombud kan anges med gruppnamn, avdelning eller liknande i banken (eller motsvarande hos ett annat företag, t.ex. ett företag i samma koncern, som också kan agera för banken).

Bankföreningen har samtidigt förståelse för att KFM av olika skäl kan behöva uppgift om vem som är sökandens ombud. Bankföreningen ser dock inte att det finns någon omedelbar koppling till det protokoll som förs vid exekutiv auktion. Det bör finnas sätt för KFM att inhämta uppgift om ombud och göra kontroller utan att namnet exponeras. Här kan 2 kap. 6 § utsökningsbalken noteras, där det framgår att ombud inte behöver styrka sin behörighet genom fullmakt annat än om KFM finner det behövt. KFM har alltså viss möjlighet att bedöma huruvida det finns skäl att betvivla att den som uppger sig vara ombud är behörig (jfr prop. 1980/81:8 s. 217). I sammanhanget kan även 3 kap. 1 § utsökningsförordningen noteras, där det framgår att KFM ska se till att en förrättning inte väcker onödig uppmärksamhet eller annars orsakar svaranden eller annan enskild större olägenhet än som är nödvändigt.

En sak är alltså att KFM – vid behov – inhämtar uppgift om ombud. Däremot bör behovet för gäldenären och andra att känna till vem som är bankens ombud vara mer begränsat. Det är banken som framställer krav på gäldenären, inte en enskild person i banken. Från gäldenärens perspektiv bör det främsta intresset vara att vid behov kunna komma i kontakt med berörd grupp, avdelning eller liknande i banken.

Oavsett gäldenärens intresse av att känna till namnet på ombudet, bör säkerhetsintresset för bankens personal väga tyngre.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Hanna Wetter